

Høringsvar vedr. justering af skolehenvisningspolitikken

Børn- og ungerådmanden foreslår en justering i skolehenvisningspolitikken, så den maksimale procentvise andel elever med sprogstøttebehov ændres fra 20% til 25% på en årgang. Århus Lærereforening har følgende kommentarer til indstillingen.

Siden 2006 har byens sprogligt svageste tosprogede elever båret ansvaret for at skabe en blandet by og øge sammenhængskraften. Aarhus Kommune har fragtet elever med dansk som andet sprog (DSA) med sprogstøttebehov til skoler med en mere blandet sammensætning af elever for at øge deres sprogkundskaber og faglige udvikling. Granskning af busordningen afslører kommunalt påførte dårligere vilkår for de børn, som fragtes til andre skoler. Trygfondens Børneforskningscenter fastslår, at de henviste elever med sprogstøttebehov, i daglig tale 'busbørn', ikke lærer og trives lige så godt, som hvis de var blevet på deres lokale skole. Eleverne er blevet en del af en landsdækkende tendens, hvor skolerne politisk bliver pålagt at løse integrationsproblemer, der i høj grad bunder i social-, bolig- og beskæftigelsespolitiske problematikker. Århus Lærereforening støtter forslaget om at justere den nuværende henvisningspolitik og indførslen af søskendegaranti gældende for DSA-børn med sprogstøttebehov. Foreningen understreger, at de mangeårige besparelser i folkeskolen, der har medført større klasser og en uhørt stor inklusionsopgave, har gjort integrationsopgaven større. Det vil i stedet kræve investeringer, hvis politikerne reelt ønsker stærke folkeskoler, som frivilligt vælges til. Balancen mellem skolens udfordringer og muligheder er altafgørende, hvis fællesskabet skal være en fordel for alle.

Indsatser for de børn, der stadig skal busses

Hundredvis af tosprogede børn er i 16 år blevet kørt i busser fra især Vestbyen til andre dele af Aarhus i bestræbelserne på at øge deres dansksproglige kompetencer – dog uden at disse elever har profiteret af ordningen fagligt eller trivselsmæssigt. På trods af en justeret henvisningspolitik, vil der stadig være mellem 50-60 børn, der hver dag skal fragtes til andre skoler, og disse elevers muligheder for legeaftaler og fritidsaktiviteter efter skoletid besværliggøres af, at de bor langt væk fra skolen. For nogle elever er der mere end 20 km fra deres skoledistrikt til den modtagerskole, de går på. Det betyder i myldretrafikken om morgenen, at de skal bruge op til en time på transport. Ligeledes gælder det, at de kun kan tage bussen hjem på meget bestemte tidspunkter, fx kl. 13 eller 16, og det kan umuliggøre deltagelse i fritidsaktiviteter, legeaftaler eller SFO. Ligeledes er det heller ikke alle familier til de henviste børn, der har råd til at tilkøbe SFO eller andre fritidstilbud. Det er essentielt, at børn med sprogstøttebehov også lærer at lege uden for skole og oplever hverdagsprog. Den vigtige brobygning mellem hjem og skole for børn, der er visiteret til at have særligt behov for sprogstøtte, udebliver også i dette tilfælde. Der bør som minimum være en

øverste grænse for transporttid og en større fleksibilitet i forhold til skema, busafgange m.v., så der er fokus på et helt og velfungerende børneliv. For mange af de elever, som hver dag tager bussen til en skole langt væk, begynder skoledagen ved busstoppestedet kl. 7 og med en hjemkomst kl. 16-17. For de elever, som pga. henvisningspolitikken stadig skal fragtes til andre skoler langt væk, er der brug for, at helheden i elevernes hverdag i højere grad tilgodeses.

Foreningen ser positivt på, at skolebegynderscreeningsmaterialet ændres primo 2023, samt at materialet til den løbende opfølgning af elevernes sprogniveau 'Kig på sproget' (KICK) også bliver ændret. Sprogvurderingen har i flere tilfælde vist sig at være uhensigtsmæssigt og meget omstændig at foretage. Foreningen stiller sig gerne til rådighed i det videre arbejdet med det nye sprogvurderingsmateriale.

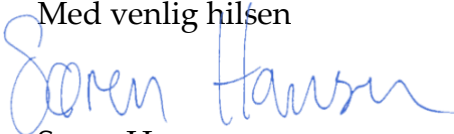
Støtte til at sikre og hæve egenskoleandelen

Såfremt skolehenvisningspolitikken justeres, vil det medføre, at andelen af børn med DSA med et sprogstøttebehov går fra at være en femtedel til en fjerdedel af klassens/årgangens elever. Justeringen kan derfor have konsekvenser for fastholdelse af egenskoleandel på skoler med en høj andel af børn med DSA, da der kan opleves en 'smertegrænse' i forhold til forældre og elevers til- og fravalg af den lokale skole. Århus Lærerforening opfordrer til, at de pågældende skoler understøttes i at hæve og sikre en stor egenskoleandel. Dette gælder støtte både økonomisk, men også med konkrete pædagogiske indsatser. Det er essentielt for skolerne og ikke mindst for området, at distriktets børn indskrives og forældrene aktivt vælger distriktsskolerne til. Den økonomiske model, der fordeler pengene og ressourcerne til de tosprogede elever, skal ved ændringen af henvisningspolitikken ligeledes have et kasseeftersyn, så det sikres, at pengene reelt udmøntes til formålet, og at de rigtige kompetencer til at løfte eleverne både fagligt og socialt er til stede på skolerne. Århus Lærerforening har igennem en årrække forsøgt at gøre opmærksom på, at de midler, som byrådet har afsat til blandt andet elever med dansk som andetsprog, ikke har været udmøntet til formålet. Det er også vigtigt, at de befodrings- og administrative udgifter, der 'spares' ved at hæve elevgrænsen for elever med sprogstøttebehov, bliver udmøntet til netop disse elever. Midler skal bl.a. målrettes til fastholdelse af distriktsskoleelever, skolestart, skolerekruttering, samarbejdsbørnehaver og ansættelse af flere lærere til at støtte og hjælpe – og det skal gælde både de elever, der med ændringen vil kunne gå i deres distriktsskole, men også for de elever, der stadig skal fragtes til modtagerskoler. På skoler med elever, der har dansk som andetsprog eller som har behov for yderligere sprogstøtte, skal det sikres, at kompetencerne til at undervise de pågældende børn er til stede. Det gælder tilstrækkelig adgang og tid til DSA-vejleder samt at prioritere vejledning, observation, og co-teaching. Herunder også give mulighed for at søge ressourcer til opkvalificering af et samlet pædagogiske personale i DSA-opgaven. Skal den negative udvikling, som vi ser nu, vendes, kræver det tid, ressourcer og helhedstænkning i alle dele af barnets liv og omgivelser.

Folkeskolen alene kan ikke løse integrationsproblemer

DSA-elever med sprogstøttebehov skal have en solid faglig ballast i rygsækken og samme muligheder i livet som børn fra andre bydele i Aarhus. Busningen af disse elever har i den henseende ikke vist sig at være den rette løsning. Forskningen viser, at børnene i højere grad føler sig isolerede, dør med mave- og hovedpine og ikke lærer nær så meget som deres kammerater, som går på den lokale skole. Mange af eleverne vender vil gerne tilbage i deres nærområde, når skolen slutter, og en betydelig andel vælger helt at skifte til deres lokale folkeskole, når de ved en senere sprogvurdering genvinder deres frie skolevalg. Desværre vender de fleste ofte tilbage med skoletasken fyldt af kedelige erfaringer. Børn og unge uanset baggrund og sproglige kundskaber betaler prisen for politikernes berøringsangst og fejlslagne bolig-, integrations- og socialpolitik. Bosætningsproblemer kan hverken med eller uden en henvisningspolitik løses i skolen. Der skal i langt højere grad kigges på, hvad der er godt for det enkelte barn. To lærere i undervisningen, færre elever i klassen, kompetente lærere til at udvikle elevernes sprogkompetencer og tid og ressourcer til at opbygge fællesskaber er vigtige forudsætninger, hvis skolen skal løfte opgaven. Med den viden vi har nu, kan vi ikke være bekendt at tage udvalgte børn ud af deres lokalmiljø. Aarhus Kommune skal i stedet komme ind i kampen for at finde nye og fælles løsninger, der i sidste ende giver børnene en bedre start på livet. Folkeskolen i Aarhus bruger langt færre ressourcer på sine elever end tilsvarende kommuner (13.085 kroner mindre pr. elev inkl. specialundervisning end gennemsnittet på landsplan – kilde: Kend din kommune). Foreningen vil opfordre byrådet til at prioritere de nødvendige ressourcer, så langt flere børn får den rette støtte og en god skolehverdag i Aarhus.

Med venlig hilsen

Søren Hansen
Næstformand